

Autonómia: mítoszrombolás

Az autonómiáról szóló előadás zajlott le, valamint a témához kapcsolódó képzőművészeti tény Egyetemen (PKE). Az előadások után az emeleti előcsarnokban az autonómiához ka

Tolnay István (középen) és dr. Szilágyi Ferenc (jobbra) tartottak előadást

PAP ISTVÁN

A Partiumi Magyar Művelődési Céh (PMMC) által szervezett szerdai kettős eseményen Bakk Miklós politológus lett volna az egyik előadó, viszont a családjával történt sajnálatos baleset következtében nem tudott jelen lenni Nagyváradon. Így dr. Szilágyi Ferenc, a PKE egyetemi adjunktusa mellett Tolnay István, a PKE igazgatótanácsának elnöke tartott előadást. Szilágyi Ferenc az autonómiával kapcsolatos, Romániában elterjedt negatív mítoszokról beszélt.

Az egyik ilyen mítosz az, hogy Romániában nem megvalósítható a területi autonómia, mert az alkotmány értelmében Románia oszthatatlan nemzetállam. Ebben a vonatkozásban Szilágyi Ferenc idézte Olaszország alkotmányát, mely ugyanúgy kimondja, hogy Olaszország oszthatatlan, mégis elismeri az autonómiákat, és ennek eredményeképpen az országban öt autonóm térség működik. A második közkeletű mítosz az, hogy az Eu-

rópai Unió nem támogatja az autonómiákat. Ennek kapcsán Szilágyi Ferenc kiemelte: az Unió valóban nem támogatja, ugyanakkor nem is tiltja az autonómiákat, ennek bizonyítéka az, hogy az Unió számos tagállamában működnek különböző autonómiaformák. A harmadik közkeletű mítosz értelmében az autonómia nem EU-konform jogi-politikai struktúra. Ennek kapcsán Szilágyi megjegyezte, hogy az Unió fővárosának számító Brüsszelben teljes jogegyenlőség van a helyi vallon és flamand lakosság között, ami a nyelvhasználati jogban is megmutatkozik. „Ha az Unió fővárosában működik a teljes jogegyenlőség, akkor nem látom be, hogy nálunk miért ne működhetne” – fogalmazott az előadó.

A negyedik mítosz szerint Románia mintaállam a kisebbségi jogok biztosítása tekintetében. Mint Szilágyi Ferenc elmondta, ez egy olyan mítosz, melynek kialakulásához sajnos az RMDSZ is hozzájárult azáltal, hogy a román hatalmat kiszolgálva nemzet-

Ütő Gusztáv egyetemi adjunktus nyitotta meg a tárlatot

közi fórumokon nem tette egyértelművé a romániai magyarság autonómiaigényét.

Végül, de nem utolsósorban Romániában az autonómia fogalmához tapadó mítosznak tekinthető az az elképzelés is, mely szerint ugyanolyan autonómiára van szükség a Székelyföldön, mint Olténiában, Dobruzsában stb. Szilágyi elmondta, hogy ez az érv elfogadható, ha a területi autonómiának a lehetőségét felajánlanák a különböző régióknak, amelyek aztán szabadon eldönthetnék, hogy élni kívánnak-e ezzel a lehetőséggel, viszont az nem megoldás, hogy a kormányzat a többi régióra hivatkozva akadályozza a székelyföldi, illetve a partiumi autonómiaátörekvéseket. Kifejtette: ahhoz, hogy egy földrajzi térség régióként működjön, szükség van egy térszerkezeti kapcsolat-hálóra, vonzáskörzetek kialakulására, illetve saját identitásra. Míg az első két tényező egy régió egységét hivatott elősegíteni, addig a harmadik tényező az adott régióknak a többi régiótól

való elkülönülésében játszik szerepet.

A történelem szava

Tolnay István előadásában az autonómiával kapcsolatos történelmi adatokat ismertette, kifejtve azt, hogy szükség van történelmi fogódzókra, mert ezek a politikában is segítenek minket. Hangsúlyozta, hogy az autonómia hiánya számos hátrányt jelent a kisebbségi oktatás számára, annál is inkább, mert a romániai kommunista rendszerben történt államosítás nyomán gyakorlatilag teljesen megszűntek az addig autonóm módon működő egyházi iskolák. Az egyházi iskolák államosításának volt egy nyilvánvalóan kisebbségellenes éle, hívta fel a figyelmet Tolnay, hiszen az 1948-as tanügyi törvény alapján államosított 1611 egyházi iskola közül csak 141 volt ortodox, és mindössze 17 görög katolikus iskola, ellenben 531 református, 481 római katolikus, 266 evangélikus és 124 izraelita iskolát államosítottak, ugyanakkor 34 unitárius iskola sem kerülhetett el a